

PENNUN RUOKA JA KASVU

JAKKE LEHTONEN

DON'T WORRY, BE HAPPY!

© Jakke Lehtonen 2015

Sinä et voi rikkoa pentuasi ruokkimalla väärin. Se ei ehkä saa parhaita eväitä elämään, mutta se ei aiheuta kasvuhäiriöitä.

Pahin ruokintavirhe on pitää pentu laihana. Se on lihavuutta pahempi.

KASVU

KASVU ON OSA ELÄMÄÄ

© Jakke Lehtonen 2015

TURHAT PELOT

- Krooniset puutteet
- Sairas kasvu
- Kehityshäiriöt

Syypäitä ovat

- Kasvattajat
- Kuivamuonateollisuus
- Uskomukset

Ruokinta ei riko!
Ruuan puutos rikkoo!

PERIMÄ JA HARRASTUKSET

- Perimä aiheuttaa kasvuhäiriöt
- Ruokinta voi joskus olla viimeinen olki
- Etupääongelmat voivat johtua työstä
- Liialliset hyppimiset ja muu rasitus rikkoo
- Aikuisena ahneen työn ongelmat eivät johdu pentuajasta

Ota vastuu tekemisistäsi. Älä syyllistä itseäsi jostain, mihin et voi vaikuttaa

KASVUN SÄÄTELY ON TIE HELVETTIIN

Kasvun säätely hidastamalla tai kiihdyttämällä on mahdotonta. Ala yritä!

Kasvun hidastaminen onnistuessaan aiheuttaa

- Kitukasvuisuutta
- Heikkoa kasvua
- Luusto-ongelmia
- Kehnoa immunitettia
- Hormoniongelmia

Kyseessä on tahallaan aiheutettu anoreksia.

AINA KYSE ON KALOREISTA

Energia on tärkeintä. Ilman energiaa mitään ei saada tehtyä.

- Pennun on saatava rasvaa energiaan
- Laihuus on ruokintavirhe
- Hoikkuus sopii timmille urheilijalle, ei pennulle
- Pennun on oltava einen pyöreä

Hieman pyöreällä pennulla on energiavarasto kasvupiikkeihin

LONKKADYSLASIA

- Kukaan ei tiedä mikä aiheuttaa
- Rakenne + perimä + ravinto = ?
- Tehoruokinta on tuhoruokintaa, oli pitkälle virhepäätelmä
- Puutteet teollisessa ruokinnassa, esim. sinkki ja D-vitamiini?
- Laatuksymykset, esim. eläinproteiini ja -rasva?
- Kehno fysiikka? ja !

Pentuaajan ruokinnalla ei ole havaittu mitään yhteyttä, silti syntyy 6 kk jälkeen.

KASVUN PÄHKINÄNKUORI

- Luiden pituuskasvua
- Ei veny keskeltä, vaan rakennetaan päähän uutta
- Korkeus riippuu raajojen pitkistä luista
- Kasvu ei ole lihavuuskasvua, eli painoa
- Silti kasvuun suhtaudutaan aina painona
- Kasvu tapahtuu lyhyellä aikavälillä pyrähdyksittäin
- Pitkällä aikavälillä ensin rauhallisesti, sitten kiivaasti ja taas rauhallisesti

Kalenterissa tasainen kasvu on painon punnitsemista tarpeeksi harvoin

VAIHE 1: PIKKUIKKIRI IKKINEN PENTU

- Kasvu on riippuvainen maidosta
 - Kasvuun voidaan vaikuttaa, mutta vain heikentävästi
 - Kasvattajien virhe, ei omistajien, mutta vaikuttaa EHKÄ tulevaisuuteen
 - Pentu kovettaa luustoa kestävänsä jaloille nousun
 - Pentu kerää lihasta liikkumista varten
 - Pentu nostaa painoaan varsinaista kasvua varten
 - Sisäelimet ja ruuansulatus valmistuu "aitoa" ruokaa varten.
-

VAIHE 2: KIIHKEÄ KASVU

- Pennusta kasvaa koira
- Kääpiöillä alkanut kasvattajalla, loppuu toisen rokotuksen aikoihin
- Isommilla jatkuu aina 10 kk – 1 v asti
- Nopeita ja kovia kasvupyrähdyksiä
- **Panosteitti, kasvukivut, ovat seuraus, ei ruokintakysymys**
- n. 5 kk kohdalla (isommilla) kasvu hidastuu

n. 6 kk jälkeen pentu lakkaa olemasta pentu ravitsemuksellisesti, vaikka kasvaakin.
Tarpeet täyttyvät täysin syömällä enemmän.

VAIHE 3: KORVAT KASVAVAT, EI KOIRA

- Kun kasvusta on saavutettu yli 90 %, kasvu on ohi
- 1 v 2 kk – 2 v
- Edes jätit eivät kasva 3 vuotiaina
- Lihasmassan kerääminen ja vartalon muotoutuminen ei ole kasvua
- 1,5 v kaikki ovat täysikasvuisia aikuisia

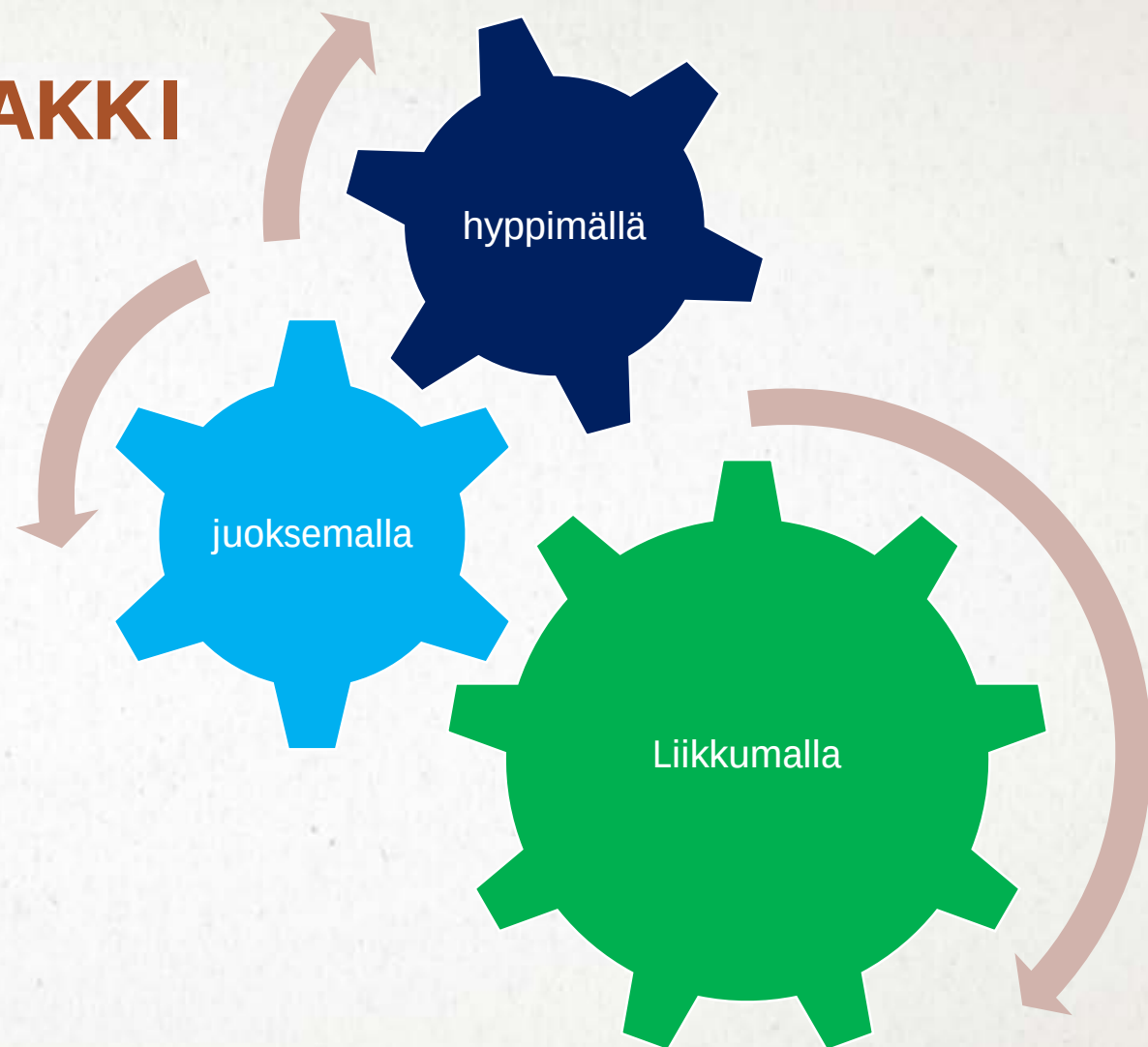
Katkaise napanuorasi, kun on sen aika. Myös koira aikuistuu.

KASVATTAJA PÄÄTTÄÄ, MITTA MITTAA

- Kasvattaja on yrittänyt päättää koiran aikuiskoon
- Geenilotto päättää onnistuiko
- Hormonit teettävät työn
- Ruoka mahdollistaa työn
- Ihminen ei paranna, ihminen sotkee

OMISTAJAN TYÖKALUPAKKI

Hyvä ja terve kasvu, sekä vahva luusto ja
kestävät nivelet saadaan:

LUU EI OLE JOUSIPYSSY

- Lihas kiinnittyy kahteen eri luuhun nivelen yli
- Jos lihas jäisi kasvamatta, niin esim. raaja olisi aina koukussa
- Jos lihas ei venyisi, niin se repeäisi irti

Lihasei koskaan väännä luuta vinoksi.

OIKEA KASVUHÄIRIÖ

- Niitä on, liikaa
- Ole hereillä liike- ja asentovirheiden suhteen
- Jos pentu näyttää pahalta, mene lääkärille

Sinä et ole tilaa aiheuttanut!

TARPEET

PENNULLE VAI RUUALLE

© Jakke Lehtonen 2015

MUUTTUVA JA EPÄTARKKA

ikä

kasvu

kulutus

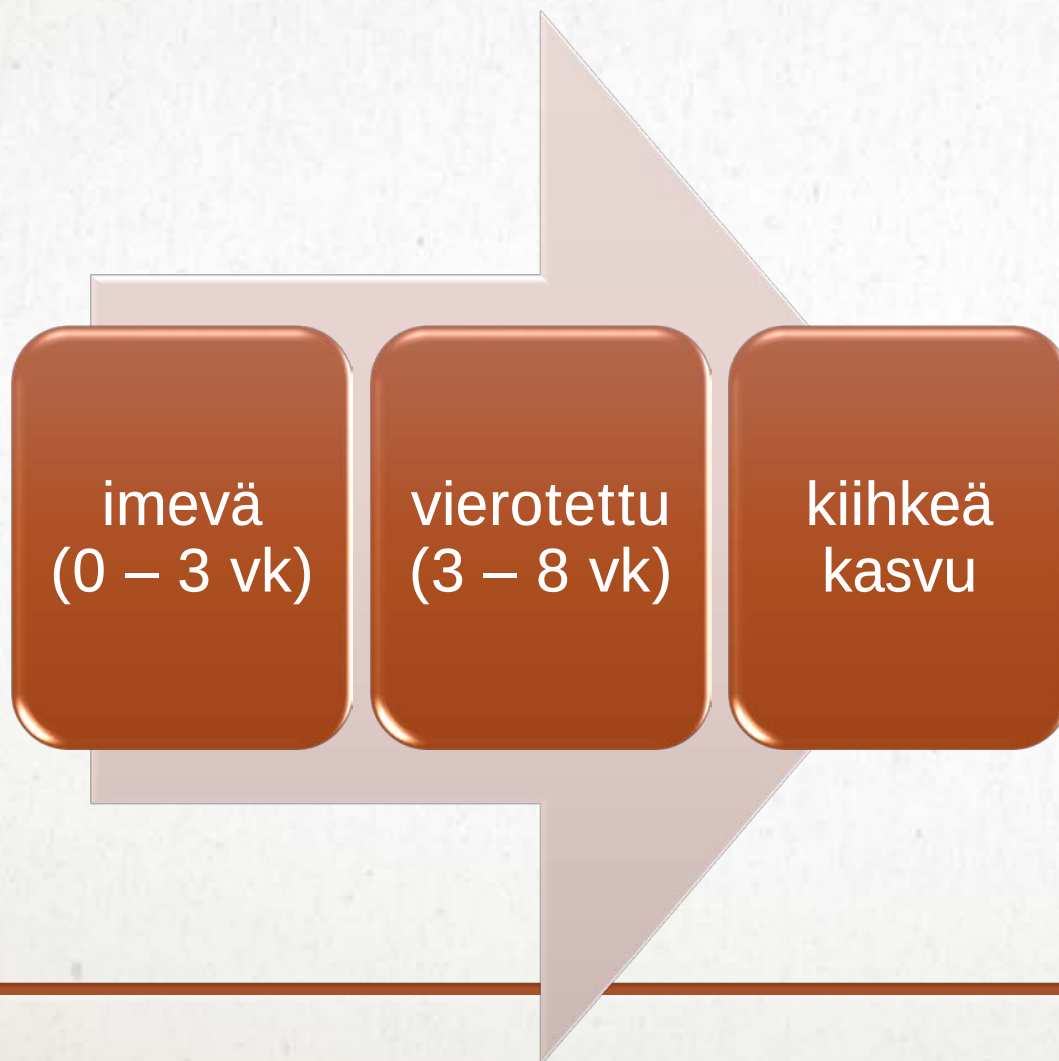

Aikuisella kulutus ja vakiona pysyvä koko määrää tarpeet.

Pennulla kulutus sekä koko muuttuvat jo pelkästään kasvun takia.

Tarpeet määrittää kasvu, ikä sekä kulutus.

TARPEET LASKEVAT IÄN MYÖTÄ

Suurin osa pennun tarpeiksi ilmoitetuista arvoista ovat imetykselle tai ennen luovutusikää. Niihin ei voida käytännössä vaikuttaa.

Omistajaa kiinnostaa vain kiihkeän kasvun lyhyt aikajakso.

IMEVÄN TARPEET TEINILLE

- Imevän pennun korkeampi tarve johtuu täysin maidon ravintokoostumuksesta – rautaa tarvitaan 5x enemmän, koska maidossa on vähän rautaa
- Kuparin tarve on matalampi, vaikka pennun elimistössä on yhtä olemattomat varastot kuin rautaakin, mutta maidossa on kuparia enemmän

Imevän tarpeet kuvaavat ravintoa,
pennun tarpeet kuvaavat elimistön
tarvetta.

PROTEIINI RAKENTAA KEHON

- Tärkein ja ainoa varsinainen kehon rakentaja
- Saa jokaisesta ruuasta
- Proteiinien laatu vaihtelee, tarvitaan eläinproteiineja
- Tarve vaihtelee:
 - Aikuisella 5 g/kgME
 - Aktiivisella aikuisella 5 g/kgEP
 - Pikkupennulla 10 g/kgEP
 - Isommalla pennulla 8 g/kgEP

Saadaan ruuasta, ei tarvitse laskea

RASVA ON POLTTOAINE

- Rasvan määrä on oikea, kun paino on oikea
- Eläinrasva on oltava tärkein
- Grammojen lasku on hienosäätöä, ei aitoa ravitsemusta
- Kalaöljy on myös hienosäätöä
- Omega-6/3 suhteita lasketaan vain toimivassa perusruokinnassa
- Omega-3 rasvahapot ovat terveellisiä, mutta harvoin ruokinnan perustaw w

KALSIUMIN KALKIN KARVAUS

- Kalsiumia mietitään liikaa
- Puutos mahdollinen vain pelkällä lihalla
- Rustot eivät ole kalsiumin lähde
- Kaikilla kuivamuonilla saadaan aina kalsium tyydytettyä
- Riittävä D-vitamiini huomattavan tärkeä
- Suositukset perustuvat passiiviseen imeytymiseen vähällä D-vitamiinilla
- Aito tarve vaikea arvioida
 - 630 mg/kgME -> 12 viikkoa
 - 315 mg/kgME -> 6 kk
 - Näennäinen ero aikuisiin, ei aitoa eroa

KASVU + TERVEYS = SINKKI

- Parantaa kasvua
- Parantaa vastustuskykyä
- Entsyymi- ja hormonitoiminnan tärkein peruspalikka
- Vajaus yleinen ongelma
- Tarkkaa tarvetta ei tiedetä
- Imeytymisessä suuria eroja
- Sopiva annos arvailua
 - Luovutuksesta 6 kk asti 4 mg/kgEP
 - Vähintään 2 mg/kgEP
 - Kuivamuonien sinkki riittävä, imeytymisongelma?

A-HORMONI VITAMIININA

- Vaikuttaa kaikkialla kaikkeen
- Vastustuskyvylle suunnattoman tärkeä
- Apua iholle, ripuleille ja allergioille?
- Pelätään suotta myrkytyksiä
- Varovasti ADE-nesteiden kanssa, yliannostusriski
- Maksa paras lähde
- Usein tarvemäärät kannattaa ylittää
 - Pennuille 75 µg/kgEP
 - 100 µg/kgEP ehkä järkevämpi

D-VITAMIINI. TAAS KERRAN.

- Terveys, luusto, vastustuskyky
- Ei saada auringosta
- Suositukset perustuvat vain luustoon
- Suosituksilla jatkuva vajaus
- Järkevä annos 0,7 – 1,5 µg/kg
- Vaatii useimmiten lisäravinteen

JODI, KILPIRAUHANEN JA AINEENVAIHDUNTA

- Saadaan kuivamuonissa aina lisättynä
 - Vajaus aito riski raakaruokinnassa
 - Jodioitu suola ja merilevä
 - Ei saada ruusu-, himalaja- ym. suoloista
 - Ei saada makean veden levistä
 - Liikasaanti ei ole ongelma
 - Vaikuttaa aineenvaihduntaan, kasvuun, energiaan
 - Vähintään 15 mg/kgEP, mutta koko kasvuajan 40 µg/kgEP parempi
-

TARPEET OVAT MINIMI, RUOKA KOKONAISUUS

- Tarpeet on vähintään täytettävä
- Ruoka on silti kokonaisuus, eikä mitään mystistä tasapainoa ole
- Jotain saa liikaa, jotain liian vähän
- Korjataan mitä pystytään, vajauksen ehdoilla
- Edellyttää ruokinnan laskemista, myös kuivamuonissa
- Ei pelätä lisäravinteita

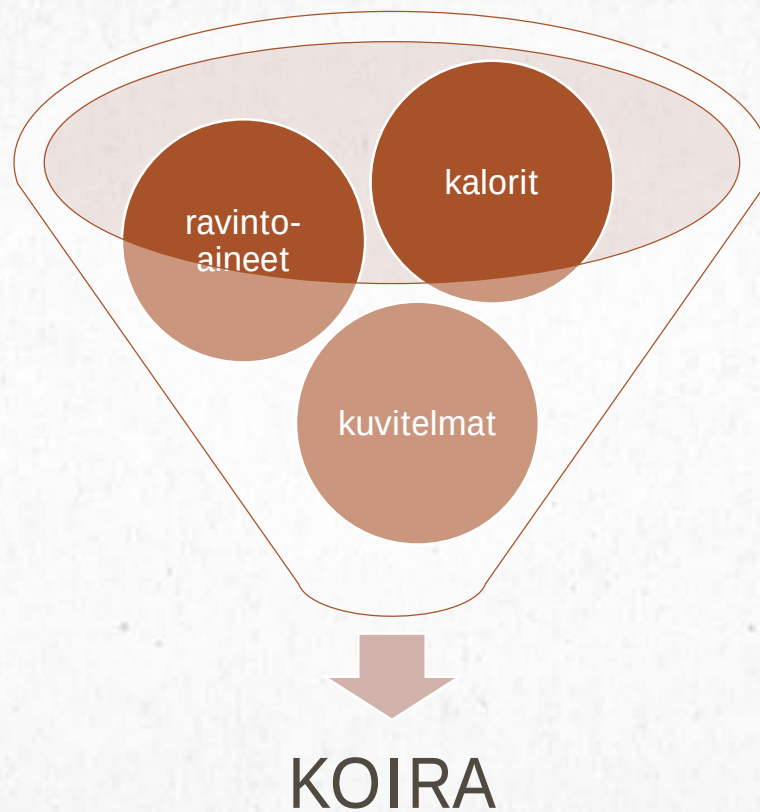
Tarkoituksenmukaisuus aina ennen teoriaa, aito tarve on kysymysmerkki

RUOKINTA

SE ON RUUAN LAITTAMISTA KIPPOON

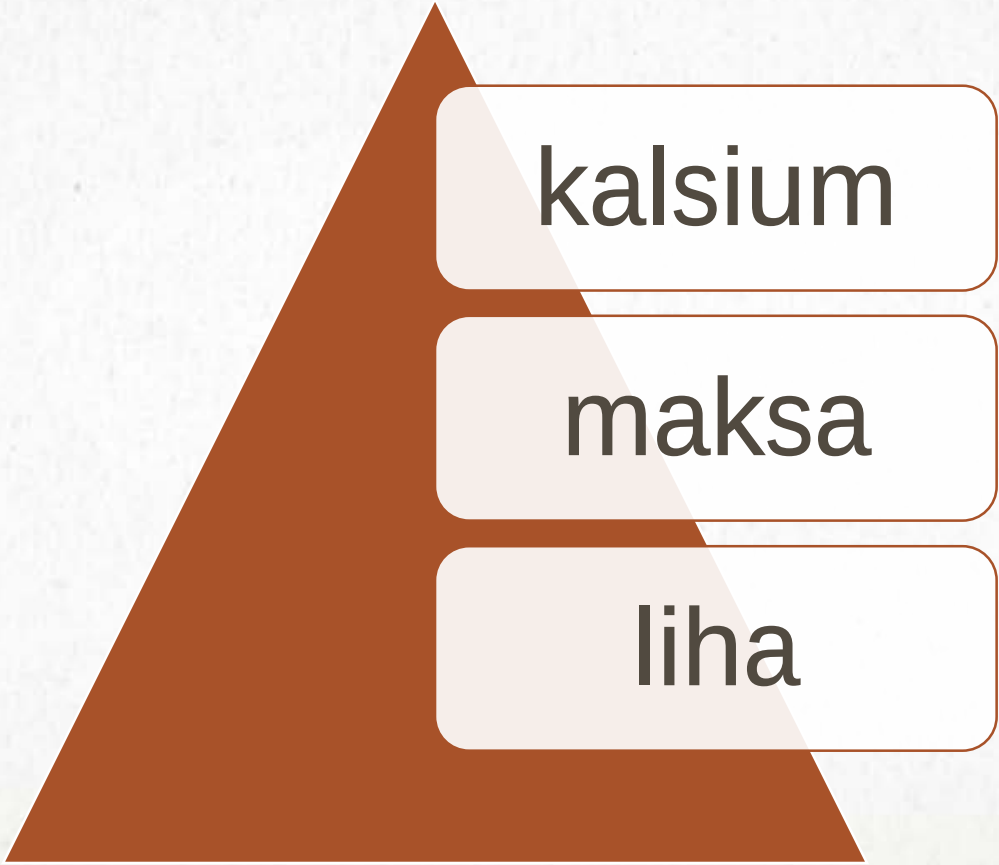

RUOKAKUPIN FUNKTIO

NYRKKISÄÄNNÖT

- D-vitamiini
- Sinkki
- Jodi
- Seleen
- E-vitamiini

kalsium

maksa

liha

PENTURUOKA ON AIKUISRUOKAA

- Kuivamuonat sopivat kaikille, jos rasvaprosentti on oikea
- Ikäkaudet ovat markkinointia, aktiivisuus ravitsemusta
- Käytännössä proteiini ja rasva vaihtelee, muut vakioita
- Syötävä määrätty määrä vähintään
- Lunttaa suositusgrammat pentusäkistä, syötä sama määrä muuta
- 50/50 ei riko jotain tasapainoa

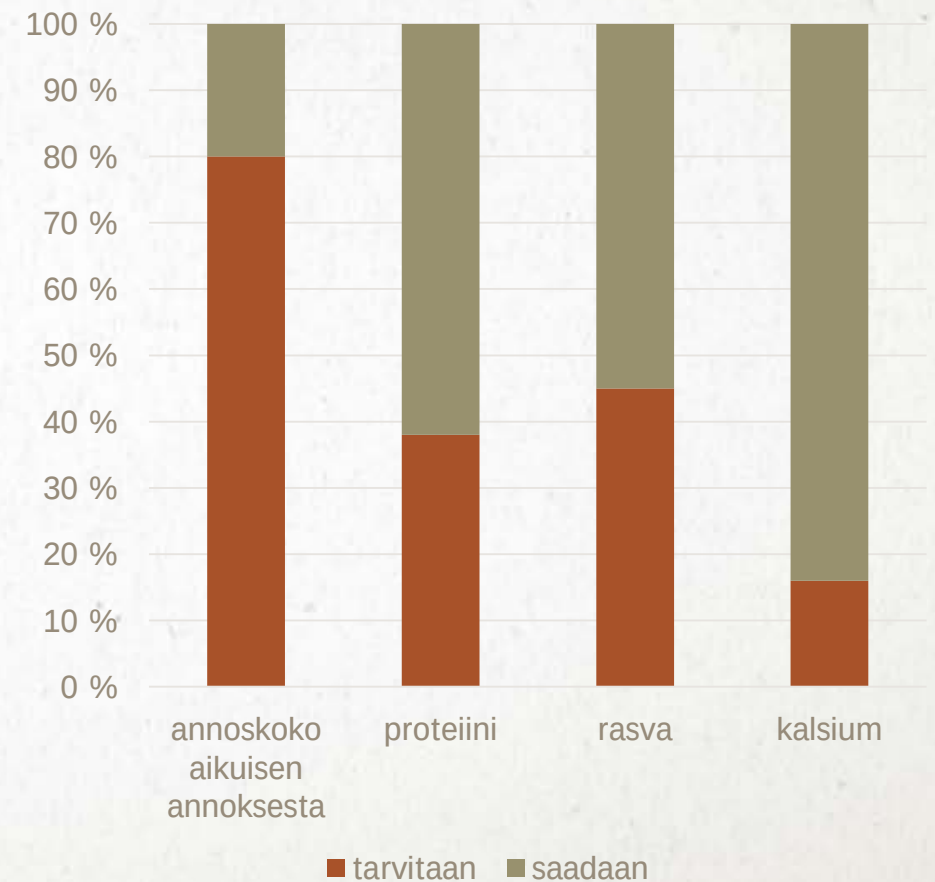
Kuivien tasapaino on myytti kaikkien mahtumisesta laskennalliseen keskiarvoon

ANNOKSEN KOKO

- Vatsa täyteen, järjellä
 - Syömisen jälkeen kippo pitää olla puhdas, mutta ei putipuhdas
 - Päivän ruokamäärä usein 5 – 10 % painosta, suuria yksilöeroja
 - Haarukka niin iso, että sitä ei voi käyttää mittarina; syökö 10 kg 0,5 vai 1 kg
 - Syömissmäärät muuttuvat koko ajan
 - Mieti järkevä ja sinulle helppo ruokarytmi
 - 3-4 kertaa päivässä ruokaa ei perustu mihinkään
 - Paino määrää kaiken – plus RUOKAHALU
-

PIENIKOKOINEN AIKUINEN

- Koska tiedetään, että aikuisen tarpeet ylittävät pennun tarpeet grammoissa, niin annetaan pennulle 80 % siitä, mitä normiaktiivinen aikuinen söisi eli 640 g raakaruokaa, jossa on
 - Proteiinia 14 %
 - Rasvaa 17 %
 - Kalsiumia 2 %

NÄMÄ ON MUISTETTAVA

KAIKKI MUU ON TURHAA, PAITSI...

1. Pentu on "vain" koira
2. Luota itseesi
3. Anna pennun liikkua

P.S.

Kuivamuonissa penturuuat ovat täydellisen tasapainoisia. Raakaruokinnassa lihat ovat yhtä tasapainoisia niin pennuille kuin aikuisillekin. Outoako vai markkinointia?

KIITOS!

KERRO OMISTA PENTUKOKEMUKSISTASI LUENNON FOORUMILLA.
